

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 43/2025-68

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľiek **ARAVÉR a. s.**, M. R. Štefánika 26, Trenčín, IČO 00 679 291, a **AUTONOVO, a. s.**, Zvolenská cesta 40, Banská Bystrica, IČO 35 796 693, zastúpených **URBAN & PARTNERS s.r.o.**, advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 16Sa/9/2024 (pôvodne vedenom Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 8Sa/53/2019) takto

r o z h o d o l :

- Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 16Sa/9/2024 (pôvodne vedenom Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 8Sa/53/2019) **bolo porušené** základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľkám **priznáva** finančné zadostučinenie každej **2 000 eur**, ktoré **je** Správny súd v Bratislave **povinný** vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Správny súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľkám trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavným sťažnostiam **nevýhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky sa ústavnými sťažnosťami doručenými Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. júna 2024 a 26. júna 2024 (doplnenými 24. septembra 2024, 24. októbra 2024, 25. novembra 2024, 23. decembra 2024 a 24. januára 2025) domáhajú vyslovenia

porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a v nadväznosti na to aj porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „protimonopolný úrad“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0012/OKT/2016, postupom Správneho súdu v Bratislave (ďalej len „správny súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16Sa/9/2024 [pôvodne vedenom Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 8Sa/53/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“)] a postupom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3Shk/4/2022. Navrhujú v napadnutom konaní správneho súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a domáhajú sa priznania primeraného finančného zadostučinenia správnym súdom v sume 13 500 eur každej zo sťažovateľiek. Tiež žiadajú náhradu trov konania spojených s podaním ústavných sťažností.

2. Ústavný súd spojil obe ústavné sťažnosti uznesením č. k. PLs. ÚS 72/2024-5 zo 4. septembra 2024 na spoločné konanie a uznesením č. k. IV. ÚS 43/2025-53 z 28. januára 2025 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavné sťažnosti na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom správneho súdu v jeho napadnutom konaní. Vo zvyšnej časti ústavné sťažnosti odmietol.

3. Z obsahu ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľky v napadnutom konaní vystupujú v procesnom postavení žalobkýň (žalobkyňa v 1. rade a žalobkyňa v 6. rade) vo veci správnej žaloby podanej proti protimonopolnému úradu na správnom súde (pôvodne na krajskom súde) 26. júla 2019. Podanou žalobou namietajú iný zásah protimonopolného úradu ako orgánu verejnej správy. (Domáhali sa vydania zákazu protimonopolnému úradu, aby pokračoval v porušovaní ich práv, spočívajúceho v nezákonnom a neodôvodnenom uchovávaní, oboznamovaní sa, používaní, nakladaní a šírení informácií, listín, dokumentov a dát tvoriacich telekomunikačné tajomstvo, ktoré boli získané počas inšpekcie 18. až 20. apríla 2016. Tiež navrhovali, aby správny súd zaviazal protimonopolný úrad povinnosťou obnoviť stav pred týmto zásahom, prikázal mu zdržať sa akéhokoľvek ďalšieho nakladania a používania predmetných údajov, aby zničil predmetné údaje vrátane kópií, uložil protimonopolnému úradu povinnosť oboznámiť súd so splnením uvedených povinností a priznal žalobcom právo na náhradu trov konania a tiež aby priznal žalobe odkladný účinok.).

4. Sťažovateľky ďalej uviedli, že po vydaní uznesenia krajského súdu sp.zn. 8Sa/53/2019 z 26. januára 2022 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“), ktorým žalobu odmietol, proti nemu podali 8. apríla 2022 kasačnú sťažnosť, o ktorej najvyšší správny súd rozhodol tak, že svojím uznesením sp. zn. 3Shk/4/2022 z 30. mája 2024 (ďalej len „uznesenie najvyššieho správneho súdu“) uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie. Poukázali na to, že najvyšší správny súd zrušil uznesenie krajského súdu z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, teda sťažovateľkám, aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Išlo o pochybenie, keď vo veci konajúci súd sťažovateľkám nezaslal vyjadrenie žalovaného, teda protimonopolného úradu, k žalobe.

5. Zároveň v rámci doplnení ústavných sťažností sťažovateľky opakovane poukázali na to, že napadnuté konanie je (od 6. júna 2024) opakovane vedené pred správne m súdom, ktorý vo veci stále nevydal nové rozhodnutie, prípadne ani len nenariadil pojednávanie.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

6. Sťažovateľky namietajú, že postup je neefektívny, nesústredený, nehospodárny a neúčinný. Poukázali na to, že obdobné konania o správnych žalobách nie sú v súdnej praxi výnimočné či inak nezvyčajné. Zároveň argumentovali aj nenáročnosťou veci a obdobím uplynutým odo dňa vykonanej inšpekcie (viac ako 8 rokov) a od podania správnej žaloby (5 a pol roka). Namietajú tiež, že v dôsledku dlhotrvajúceho stavu ich právnej neistoty nemajú k dispozícii žiadny konečný právny titul, na základe ktorého by mohli pokojne užívať svoj majetok, čím dochádza aj k porušeniu ich majetkových práv.

7. Argumentovali tiež tým, že správny súd nie je súdom skutkovým, že posudzuje len právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Namietajú, že správny súd o ich žalobe právoplatne nerozhodol, pričom poukázali na zrušenie uznesenia krajského súdu kasačným súdom, čím došlo k vráteniu veci späť správne mu súdu na ďalšie konanie. Uvedené ide podľa ich názoru tiež na vrub správne mu súdu. Zároveň uviedli, že správny súd bude musieť v ďalšom postupe doručiť sťažovateľkám a ostatným žalobcom vyjadrenie protimonopolného úradu k žalobe a vyzvať ich na vyjadrenie sa k nemu, na čo bude musieť posúdiť včasnosť podanej žaloby. Následne, ak žalobu neodmietne ako podanú po lehote, vec bude musieť meritórne posúdiť. Tiež sa bude musieť vysporiadať aj s ich návrhom na pribratie ďalších účastníkov do konania.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

8. Správny súd vo svojom vyjadrení č.k. 1SprV/46/2025-46 doručenom ústavnému súdu 10. februára 2025 v podstatnom uviedol, že po svojom kreovaní prevzal z Krajských súdov v Bratislave, Trnave a Nitre agendu správneho súdnictva tvoriacu 5 766 vecí, pričom po vrátení vecí z najvyššieho správneho súdu bola veci pridelená spisová značka 16Sa/9/2024. Po stručnom zhrnutí doterajšieho konania vo veci uviedol, že po vrátení spisu z najvyššieho správneho súdu 6. júna 2024 bolo následne rozhodnutie kasačného súdu doručené účastníkom konania, resp. ich právne m zástupcom. Následne bolo žalobcom 21. novembra 2024 zaslané vyjadrenie žalovaného,

ku ktorému sa vyjadrili podaním správneho súdu doručeným 27. decembra 2024. Na záver správny súd poukázal aj na svoju personálnu poddimenzovanosť, keďže z celkového počtu 44 sudcovských miest je toho času obsadených 37, pričom aktívnych je len 33 sudcov.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavných sťažností

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde napriek požiadavke sťažovateľiek o uskutočnenie ústneho pojednávania upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnými sťažnosťami a ich doplneniami a so stanoviskom správneho súdu, ako aj s obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

10. Podstata argumentácie sťažovateľiek v súvislosti s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v nadväznosti na to aj porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom správneho súdu (resp. pred ním krajského súdu) v napadnutom konaní je založená na tvrdení o jeho neefektívnom, nehospodárnom, neúčinnom a najmä nesústredenom postupe. Sťažovateľky poukazujú najmä na zrušenie uznesenia krajského súdu kasačným súdom z dôvodu zásadného porušenia ich procesných práv, výsledkom čoho bolo, že sa konanie po uplynutí viac ako piatich rokov od podania žaloby vrátilo späť pred správny súd na nové rozhodnutie.

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní:

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želaného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 519/2023).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Z § 5 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) vyplýva, že na konanie pred správnym súdom sa primerane použijú princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Pričom povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Zároveň podľa § 5 ods. 7 SSP správny súd

sám určuje poradie jednotlivých procesných úkonov tak, aby konanie pred ním bolo rýchle a hospodárne.

13. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutom konaní správneho súdu (resp. pôvodne aj krajského súdu) došlo k vzniku priet'ahov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom vo veci konajúceho súdu alebo na ich vznik mal vplyv aj postup s'ťažovateľiek, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha prejednávanej veci.

14. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania spočívajúci v podanej žalobe namietajúcej iný zásah orgánu verejnej správy tvorí v zásade štandardnú agendu správnych súdov, ktorá nevybočuje z obvyklého rámca prejedávaných vecí. Skutkovú alebo právnu náročnosť veci nenamietal ani správny súd v podanom vyjadrení. Ústavný súd preto v rámci posudzovania tohto kritéria poznamenáva, že napadnuté konanie z hľadiska jeho charakteru nie je možné automaticky posúdiť ako zložité. Uvedené kritérium tak nie je spôsobilé ospravedlniť vznik a existenciu priet'ahov v napadnutom konaní.

15. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania s'ťažovateľiek, ústavný súd na základe obsahu predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že na ťarchu s'ťažovateľiek nie je možné pričítať v zásade žiadne priet'ahy, teda sa nepričinili o vznik priet'ahov v napadnutom konaní.

16. Tretím hodnotiacim kritériom je postup správneho (resp. pôvodne krajského) súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť (ako to vyplýva z predloženého spisového materiálu), že po podaní žaloby 26. júla 2019 správny súd (v tom čase krajský súd) vydal svoje prvé rozhodnutie 26. januára 2022 (uznesenie krajského súdu), teda po uplynutí 2 a pol roka. Následne však došlo k jeho zrušeniu (30. mája 2024) uznesením najvyššieho správneho súdu. Navyše, k zrušeniu tohto rozhodnutia došlo podľa záverov kasačného súdu z dôvodu zásadného porušenia procesných práv s'ťažovateľiek. Výsledkom tak bol stav, keď sa konanie po uplynutí takmer 5-tich rokov od podania žaloby vrátilo na jeho začiatok.

17. Na tomto mieste ústavný súd zdôrazňuje, že postup súdu spočívajúci len v samotnom vykonaní rôznych úkonov, ktoré však nevedú k meritórnemu ukončeniu sporu, nie je možné považovať za postup efektívny, sledujúci odstránenie stavu právnej neistoty (m. m. I. ÚS 109/2021).

18. Na základe už uvedeného opisu postupu vo veci konajúceho súdu je tak možné jednoznačne dospieť k záveru o existencii primárne jeho nesústredeného postupu (v dôsledku zrušenia v poradí prvého rozhodnutia vo veci). Zároveň ústavný súd v súvislosti s už uvedeným nesústredeným postupom zdôrazňuje, že ak po využití opravných prostriedkov (riadnych ale aj mimoriadnych) dôjde k zrušeniu rozhodnutia súdu (z dôvodu procesných alebo hmotnoprávnych pochybení) a k vráteniu mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (tak ako tomu bolo v danom prípade), uvedené ide primárne na ťarchu súdu, ktorému bolo dané rozhodnutie zrušené (teda v danom prípade správneho súdu, resp. pôvodne krajského súdu). Práve v tom totiž spočíva nesústredená činnosť, keď (v danom prípade) v dôsledku nedodržania procesných pravidiel dospel kasačný súd až k záveru o nutnosti zrušenia pôvodného rozhodnutia a vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Tým vo svojom dôsledku došlo k zbytočnému a neúmernému predĺženiu súdneho (napadnutého) konania a k oddialeniu nastolenia právnej istoty s'ťažovateľiek. V postupe krajského súdu tak ústavný súd po zhodnotení jeho priebehu identifikoval jeho nesústredenú činnosť.

19. Čo sa týka priebehu napadnutého konania, ústavný súd zároveň (vo vzťahu k správne mu súdu) poukazuje na jeho nedostatočne efektívnu činnosť, resp. aj nečinnosť po vrátení mu veci kasačným súdom. Po zrušení prvého rozhodnutia vo veci (uznesenia krajského súdu) uznesením najvyššieho správneho súdu (30. mája 2024) a po následnom vrátení spisu vo veci na správny súd tento zasielal vyjadrenia na podanie repliky takmer s odstupom pol roka (konkrétne 21. novembra 2024). Na strane druhej ústavný súd zároveň zohľadnil tú skutočnosť (na základe informácií získaných pred vydaním tohto nálezu prostredníctvom informačného centra správneho súdu), že správny súd vo veci už medzičasom rozhodol – uznesením sp. zn. 16Sa/9/2024 z 21. februára 2025 a odstránil tak stav právnej neistoty sťažovateľiek.

20. Zároveň s poukazom na tvrdenia správneho súdu týkajúce sa značného počtu pridelených vecí v súvislosti s implementáciou tzv. novej súdnej mapy a neobsadenia sudcovských pozícií na správnom súde ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľiek. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto dospel v danej veci k jednoznačnému záveru, že napadnuté konanie trpí priet'ahmi. Priet'ahy idú na vrub postupu správneho (a pôvodne aj krajského) súdu, a to v dôsledku primárne nesústredeného postupu krajského súdu, ako aj neefektívneho postupu, resp. nečinnosti správneho súdu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

21. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu a následne aj správneho súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní:

22. V nadväznosti na namietané porušenie práva na konanie bez zbytočných priet'ahov postupom správneho súdu (resp. pred ním krajského súdu) v napadnutom konaní sťažovateľky uplatnili aj svoju námietku spočívajúcu v porušení ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj ich práva na spravodlivý súdny proces. Ústavný súd k tomu uvádza, že v súvislosti s namietaním priet'ahov v súdnom konaní je možné konštatovanie porušenia základného práva na súdnu ochranu (resp. aj práva na spravodlivý proces) len v prípadoch existencie tzv. extrémnych priet'ahov.

23. Pokiaľ však ide o napadnuté konanie, to takýmito extrémnymi priet'ahmi netrpí (aj s poukazom na už opätovne vydané rozhodnutie vo veci). Správny súd (a pred ním aj krajský súd) síce

jednoznačne vybočili z ústavnoprávne súladného rámca pokiaľ ide o trvanie napadnutého konania, avšak s poukazom na jeho dĺžku ho nie je možné označiť za extrémne zdĺhavé (spravidla prekračujúce 10 rokov), a teda také, aby ním došlo aj k porušeniu práva na spravodlivý proces (resp. keď by došlo už k samotnému odňatiu spravodlivosti a zmareniu samotného účelu súdneho konania). Preto ústavný súd dospel v danom prípade k záveru, že postupom správneho súdu (a pred ním krajského súdu) v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako ani ich práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 4 výroku nálezu).

IV.3. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu v napadnutom konaní:

24. Sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením práva na konanie bez zbytočných prietahov namietali aj porušenie svojich majetkových práv, a to s odôvodením, že v dôsledku neexistujúceho konečného rozhodnutia vo veci nemôžu pokojne užívať svoj majetok.

25. „Článkom 20 ods. 1 ústavy sa vlastníčkovi priznáva len ochrana majetku, ktorý nadobudol v súlade s platným právnym poriadkom.“ (PL. ÚS 33/95) „Tento článok ústavy nevyhlasuje za základné ľudské právo vlastníctvo samotné, ale právo byť vlastníkom, t. j. právo nadobúdať vlastníctvo. Vzťahuje sa na štátnych občanov Slovenskej republiky, cudzincov, právnické osoby slovenské i zahraničné a aj štát. Výklad tohto ustanovenia však neznamená, že každý má právo vlastníť akýkoľvek majetok... Uvedené ustanovenie ústavy treba vykladať tak, že každý má právo vlastníť majetok, ktorý ústavou alebo zákonom Slovenskej republiky nie je z tohto vlastníctva vylúčený.“ (PL. ÚS 38/95).

26. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že aj keď bolo v danom prípade ústavným súdom konštatované porušenie základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, s ktorých porušením sťažovateľky spájajú aj namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pre prípadný záver o ich porušení je potrebné skúmať konkrétne okolnosti daného prípadu, či tieto odôvodňujú záver o ich porušení. Nie je totiž možné automaticky konštatovať ich porušenie len s odkazom na konštatované porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

27. Pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľiek o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým konaním ústavný súd považoval za relevantné, že v prípade sťažovateľiek nedošlo k úplnému zmareniu užívania ich vlastníctva. Preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom správneho súdu (a pred ním krajského súdu) v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako ani ich práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu (bod 4 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

28. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu o týchto ústavných sťažnostiach už bolo vo veci (opätovne) vydané meritórne rozhodnutie (uznesenie sp. zn. 16Sa/9/2024 z 21. februára 2025), ústavný súd ústavným sťažnostiam v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

29. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateliek na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateliek o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Požadovali priznanie zadosťučinenia vo výške 13 500 eur každej zo sťažovateliek, čo odôvodňovali poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania a v tejto súvislosti najmä na nesústreďenú činnosť vo veci konajúceho súdu a v dôsledku toho absenciu existencie konečného rozhodnutia v ich veci.

30. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovrieť ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

31. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej dĺžky napadnutého konania, pričom zohľadnil najmä tú skutočnosť, že po zrušení pôvodného rozhodnutia kasačným súdom správny súd musel vo veci opätovne konať a nanovo vec posúdiť. Zároveň prihliadal na to, že sťažovateľky sa v zásade nijak nepričinili o vznik prieťahov. Na strane druhej vzal do úvahy, že vydaním uznesenia správneho súdu sp. zn. 16Sa/9/2024 z 21. februára 2025 už stav právnej neistoty sťažovateliek netrvá, preto rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia každej zo sťažovateliek v sume 2 000 eur (bod 2 výroku nálezu). V súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovel tej časti ústavných sťažností, v ktorej sťažovateľky žiadali priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

32. Ústavný súd priznal sťažovateľkám (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 856,75 eur (bod 3 výroku nálezu).

33. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateliek ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby

uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľkám vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľiek zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože ich právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právneho zástupcu sťažovateľiek vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 ústavný súd použil sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 %.

34. Ústavný súd s ohľadom na fakultatívnosť priznania náhrady trov konania podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznanú odmenu za poskytovanie právnych služieb primerane znížil. Vzhľadom na to, že právny zástupca zastupoval sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom o ústavných sťažnostiach, ktorých argumentácia sa vzťahuje na obe sťažovateľky rovnako (resp. ktorých argumentácia je totožná), v podstatnej miere boli znížené nároky na prípravu zastupovania a spísanie ústavnej sťažnosti (resp. ústavných sťažností). Navyše, advokát sťažovateľiek ich ústavné sťažnosti nehospodárne nepodal v jednom podaní, čo si vyžiadalo vydanie uznesenia ústavného súdu o ich spojení, preto nebol dôvod na to, aby vzhľadom na zastúpenie viacerých sťažovateľiek, ktorých ústavné sťažnosti boli zhodné, mu bolo priznané zvýšenie základnej sadzby tarifnej hodnoty podľa ustanovení § 13 vyhlášky.

35. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľiek (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu